

प्रवचन नं. ५८ गाथा - १३ ता. १६-८-७८ बुधवार, श्रावण सु६-१३ सं. २५०४

समयसार ! १३मी गाथा टीका है ने ?

“यद्वादि नवतत्त्व” वादि नवतत्त्वका अर्थ ये है के वादी अेक समयकी पर्याय और अवाका ज्ञान और पर्याय, आस्रवकी उत्पत्ति पुष्य पापकी ओ पर्याय, बंध रागमें रूक जाना अे बंध पर्याय और संवर शुद्ध यैतन्यके अवलंबनसे जो रागका अभावरूप संवररूप पर्याय वो भी पर्याय है. और कर्मकी शुद्धता होकर अंतरमें शुद्धताकी (पर्याय) प्रगट होना संवरमें शुद्धता जो है उससे शुद्धिकी वृद्धि हो अैसी पर्यायको निर्जरा कहेते है. और रागसे और सर्वसे मुक्त होकर अपनेमें पूर्ण आनंदकी पूर्ण ज्ञानकी पर्यायका होना ये भी नवतत्त्वमें अेक पर्याय है. ये वादि नवतत्त्व सूक्ष्म बात है. “भूतार्थनयसे जाने हुआ” उसका अर्थ अे के नवकी पर्याय जो है उसकी दृष्टि छोडकर, त्रिकाणी ज्ञायकभाव जो सत्य ध्रुव यैतन्य प्रभु, उसके आश्रयसे अे भूतार्थनयसे अे त्रिकाणी ज्ञायकभाव उसके आश्रयसे उत्पन्न होना अे भूतार्थनयसे जाना हुआ कहेनेमें आता है. आहाहा !

भूतार्थनयसे जाने हुआ नवतत्त्वमें पर्यायका भेद है, उसका लक्ष छोडकर त्रिकाणी ज्ञायकभाव ध्रुव है, भूतार्थ छतो पदार्थ है. परिपूर्ण आनंद ने परिपूर्ण अतीन्द्रिय ज्ञानसे भरा प्रभु, जे नवतत्त्वमें कभी अेक पर्यायमें आया नहीं. आहाहा ! अैसा जो भूतार्थ नाम त्रिकाणी ज्ञायक शुद्ध यैतन्य, उसकी नयसे अेटले उसकी दृष्टिसे जाने हुआ सम्यग्दर्शन है. आहाहाहाहा !

નવકી પર્યાયમેંસે લક્ષ છોડકર ત્રિકાળી જ્ઞાયકભાવકા લક્ષ કરકે (જો ભાવ) ઉત્પન્ન હોતા હૈ, ઉસકો સમ્યગ્દર્શન કહેતે હૈ, ધનાલાલજી ! આહાહાહા ! ધર્મકી પહેલી સીટી, ધર્મકી પહેલી શરૂઆત વહાં સે હોતી હૈ. બાકી પુણ્ય ને દયા દાન ને વ્રત આદિ વિકલ્પ હો વો કોઈ ધર્મ નહીં. આહાહા ! વો કોઈ સમ્યગ્દર્શન નહીં, ઔર વો સમ્યગ્દર્શનકા એ કારણ ભી નહીં. આહાહા ! નવતત્ત્વકી પર્યાય જો હૈ, અહીંયા જીવકી એક સમયકી પર્યાયકો 'જીવ' તત્ત્વમેં યહાં નવમેં ગિનનેમેં આયા હૈ. સમજમેં આયા ? યે નવ પર્યાયકી યોગ્યતાસે પર્યાયમેં હોતા હૈ. પણ ઉસમેંસે નવ પ્રકારકી પર્યાયકા લક્ષ છોડકર ત્રિકાળી ચૈતન્ય ભગવાન ભૂતાર્થ, છતો પદાર્થ, ધ્રુવ ઉસકે નયસે દેખનેસે સમ્યગ્દર્શન હોતા હૈ. ઐસા હોને પર ભી સમ્યગ્દર્શનકી પર્યાયમેં યે ત્રિકાળીભાવ આતા નહીં. કયા કહા ? જુગરાજજી છે ? જુગરાજજી ગયા. સમજમેં આયા ? નવની વ્યાખ્યા પીછે કરેગા. અભી પણ ઉસમેંસે પર્યાય ઉપરકા લક્ષ ભેદ ઉપરકા લક્ષ છોડકર, ભેદ હૈ, મોક્ષકી પર્યાય ભી હૈ, સંવર, નિર્જરાકી પર્યાય ભી હૈ, નવમેં કિતના અશુદ્ધ પર્યાય હૈ ને કિતની શુદ્ધ હૈ. પુણ્ય ને પાપ આસ્રવ બંધ વો અશુદ્ધ હૈ ઔર સંવર નિર્જરા એ શુદ્ધની અપૂર્ણતા હૈ, ઔર મોક્ષની પર્યાય શુદ્ધની પૂર્ણતા હૈ, પણ વો સબ પર્યાય હૈ. આહાહા !

ઉસમેંસે ભૂતાર્થ જ્ઞાયક પ્રભુ અતીન્દ્રિય આનંદકા કંદ ધ્રુવ ચૈતન્ય પ્રભુ જો કભી આસ્રવકી અને બંધકી પર્યાયમેં તો આયા નહીં પણ વો સંવર નિર્જરા અને મોક્ષકી પર્યાયમેં ભી કભી જ્ઞાયક આતા નહીં. આહાહાહા ! છતેં ઉસકા દૈષ્ટિ કરનેસે, પર્યાયમેં સમ્યગ્દર્શન હોતા હૈ, તો યે સમ્યગ્દર્શનકા વિષય ત્રિકાળી હૈ, ઉસકી શ્રદ્ધા હોતી હૈ. ઔર વર્તમાન જ્ઞાનમેં, ત્રિકાળી ચીજકા જ્ઞાન હોતા હૈ. છતાં જ્ઞાનકી પર્યાયમેં ઔર શ્રદ્ધાનકી પર્યાયમેં યે ત્રિકાળી દ્રવ્ય આતા નહીં. આહાહાહા ! સૂક્ષ્મ વિષય હૈ. ગાથા ઐસી આ ગઈને. આહા !

જીવાદિ નવ તત્ત્વ ભૂતાર્થનયસે જાને હુએ. આહાહા ! સારા એકરૂપ ચીજ જો ધ્રુવ સદૈશ્ય સામાન્ય એક અખંડ ત્રિકાળી નિરાવરણ, અખંડ, એક, પ્રત્યક્ષ પ્રતિભાસમય ચીજ જો હૈ, જ્ઞાનકી પર્યાયમેં પ્રત્યક્ષ પ્રતિભાસ હોતા હૈ. ઐસી જો ત્રિકાળી ચીજ અવિનશ્વર કભી નાશવાન હોતા નહીં. પર્યાયકી નાશવાનમેં અવિનાશી કભી આતા નહીં. ઐસા પરમપારિણામિકભાવ, પરમપારિણામિક ભાવલક્ષણ ઐસા સહજ પરમાત્મ તત્ત્વ, જો યહાં ભૂતાર્થ કહેનેમેં આયા હૈ, યે સહજ પરમાત્મ તત્ત્વ યે મૈં હું. આહાહા ! સમજમેં આયા ?

(શ્રોતા:- પર્યાય સે દ્રવ્ય ભિન્ન રહેતા હૈ યહ સમજમેં નહીં આતા બરાબર ?) પર્યાયને દ્રવ્ય તો દો ભિન્ન હી હૈ. પર્યાયમેં દ્રવ્ય આતા નહીં. પણ પર્યાય સમ્યગ્દર્શનકી પર્યાયમેં દ્રવ્ય આતા નહીં. પણ દ્રવ્યકી જિતની તાકાત હૈ ઉતના સામર્થ્યકી પ્રતીતિ હોતી હૈ. સામાન્ય જો ત્રિકાળી વસ્તુ હૈ ઉસકી પ્રતીતિમેં ઉસકા પૂર્ણ સામર્થ્ય આતા હૈ. પણ વો ચીજ નહીં આતી. અરે ! આહાહા !

ભાઈ આ તો અપૂર્વકી બાત હૈ. અનંત કાળમેં ક્રિયા નહીં અને વર્તમાનમેં તો ગરબડ ઐસી હો ગઈ હૈ કે આ વ્રત કરો ને અપવાસ કરો ને પડિમા ધારણ કરો ને ઉસસે ધર્મ હો જાયેગા. શેઠ ! આ શેઠિયાને બહારમાં પ્રવૃત્તિ કરે એટલે એનાથી ધર્મ હો જાયેગા જાણે. ઉસમેં તો રાગ મંદ હોતા હો, તો પુણ્ય હૈ અને પુણ્ય એ આત્મા નહીં. આહાહાહા ! પુણ્યકા પરિણામની

समीपमें अंतरकी समीपमें ध्रुव चैतन्य पडा है, अरे संवर निर्जराकी पर्यायमें अक समयकी पर्यायमें समीपमें जो ध्रुव पडा है. उसकी दृष्टि करनेसे सम्यग्दर्शन होता है. आम छे प्रभु ! तेरी प्रभुतानो पार नहीं नाथ. आहाहा !

(श्रोता:- औसी बात सूनने मिलती नहीं.) नहीं मिलती भाई, बापु शुं थाय. अरेरे ! परमात्माना विरह पडया भरतक्षेत्रमें, सर्वज्ञ परमात्मा रहा नहीं. और सर्वज्ञकी पर्याय उत्पन्न होनेके लायक छव रहा नहीं. आहाहा ! अे काणमें प्रभु सम्यग्दर्शन क्या चीज है और उसका विषय क्या है अे अलौकिक भाते है प्रभु. आहा !

यहां तो कहेते है के नवतत्त्वकी पर्यायमें नव भेद है, पण उसमेंसे अेकीला आत्मा त्रिकाणी, आहाहाहा ! वर्तमान पर्यायको, बहिर्लक्षमें जो है अे पर्यायको अंतर्लक्षमें करनेसे, भूतार्थ नाम त्रिकाणी भगवान आत्मा, दृष्टिमें श्रद्धामें ने ज्ञानमें आता है, ये दृष्टिको सम्यग्दर्शन कहेनेमें आता है. आहाहाहा !

है ? ज्वादि नवतत्त्व पर्याय, भेद, भूतार्थनयसे उसमेंसे अेकरूप त्रिकाणीको देभनेसे सम्यग्दर्शन होता है. ये सम्यग्दर्शन 'ही' है अेम शब्द पडा है संस्कृत. सम्यग्दर्शन ज अे है. दूसरा सम्यग्दर्शन है ही नहीं. समजमें आया ? नवतत्त्वका भेदकी श्रद्धा, अे सम्यग्दर्शन है ही नहीं. आहाहा ! और नवतत्त्वमें संवर निर्जरा जो है, आहा... ये निश्चयसे तो उसको परद्रव्य कहेनेमें आया है नियमसारमें. पर्याय है उसकी निर्मण, अे स्वद्रव्य नहीं स्वद्रव्य तो उससे भिन्न अंशानंद प्रभु है. आहाहा ! ज्ञानयंदज्ज ! आज पंडितज्जको बुभार आया है कुलयंदज्जको, आया नहीं, बुभार आया है. आहा ! प्रभु तु कितना है अंदर ? आहाहा ! अे हम तो हर वपते वो हमारा आकाशका दृष्टांत देते है. आकाशका अंत कहां आया प्रभु ? लक्षमें ल्यो वियारमें के आकाश आकाश आकाश आकाश लोक पूरा हो गया. पीछे अलोकमें भी आकाश तो है कि अे आकाश कहां पूरा हुआ, है अंत ? क्या चीज है आ. आहाहा ! अे क्षेत्रका भी स्वभाव ज्यां लक्षमें आनेका महा मुश्किल, आकाश पीछे पीछे पीछे पीछे अनंत अनंत अनंत अनंत अनंत जोजन यले जव अेमने अेम लक्षमें तो भी ज्यांय अंत नहीं प्रभु, औसा जो आकाश उसका जो प्रदेश अनंत, आहाहा... उससे भी भगवान आत्मामें अनंतगुणा गुण है. भाई ! अे शुं चीज छे ? समजमें आया ? क्षेत्रमें तो असंख्य प्रदेशी शरीर प्रमाण है उसका, पण उसकी संप्या जो गुणकी है, प्रभु गजब बात है नाथ. आहाहा ! अहीं ज्ञान दर्शन यारित्र आनंद अस्तित्व वस्तुत्व प्रभेयत्व करते करते करते अनंत अनंत अनंत अनंत अनंत अनंत अनंत अनंत अनंत तो अनंतनो छेल्लो आ गुण है औसा कोछ है नहीं. क्या चीज है आ. आहाहा ! हें ? औसा जो अनंत अनंत अनंत अनंत अनंत अनंत गुणकी संप्याका अेकरूप, अे भूतार्थ है, आहाहा ! जिसमें गुण गुणीका भी भेद नहीं. समजमें आया ?

नवतत्त्वकी पर्यायका भी भेद जिसकी दृष्टिमें नहीं, और अनंत अनंत अनंत गुण है ने आ गुणका धरनेवाला गुणी है, औसा भेद भी जिसमें नहीं अे सम्यग्दर्शनका विषय भूतार्थ त्रिकाण. आहा ! उसकी दृष्टिसे सम्यग्दर्शन ही होता है. आहाहाहा ! है ? यह नियम कहा. अे वस्तुका नियम कहा. आहाहाहाहा ! भाई ! आ शब्दो कांछ कथा वार्ता नहीं, आ तो भगवत

સ્વરૂપકી કથા છે. આહાહા !

ક્યોંકિ તીર્થકી પ્રવૃત્તિકે લિયે તીર્થકી પ્રવૃત્તિકા અર્થ ? વ્યવહારનયસે તીર્થ ઉત્પન્ન હોતા હૈ ઐસા યહાં નહીં. પણ જો યોથું પાંચમું છઠું ગુણસ્થાન આદિ હોતા હૈ, યે પર્યાય હૈ ને વો તીર્થ સ્વરૂપ હૈ. યે તીર્થકી પ્રવૃત્તિકે લીયે, પર્યાયના ભેદો હૈ યે તીર્થ નામ દર્શન જ્ઞાન ચારિત્રના ઓછી અધિક પર્યાયકા ભેદ યે પ્રવૃત્તિ કે લીયે અભૂતાર્થનયસે કહા જાતા હૈ. નવ ક્યોંકિ પર્યાય ન હો તો ધર્મેય નહીં. પર્યાય ન હો તો સંવર નિર્જરા ને મોક્ષ ભી નહીં. યે ભેદ નામ પર્યાય તીર્થની પ્રવૃત્તિને અર્થે, ઉસસે તીર્થ ઉત્પન્ન હોતા હૈ ઐસા યહાં નહીં, પર્યાયમેંસે તીર્થ ઉત્પન્ન હોતા હૈ ઐસા નહીં. એ પર્યાય પોતે તીર્થરૂપ હૈ, ભેદ. સમજમેં આયા ? આહાહા ! યોથું ગુણસ્થાન ક્યોંકિ ચૌદ ગુણસ્થાન એ દ્રવ્યમેં હૈ નહીં, ને ચૌદ ગુણસ્થાન એ તીર્થ નામ પર્યાયના ભેદમેં હૈ તો ભેદમેં હૈ યે બતાનેકો તીર્થકી પ્રવૃત્તિકે લીયે, ઉસકા નામ પર્યાયકા પરિણમનકા જ્ઞાન કરાનેકે લિયે, આહાહા ! ઉસમેંસે ઐસા અર્થ નિકાલતે હૈ વ્યવહારનયસે તીર્થ પ્રવૃત્તિમેં હોતા હૈ. વ્યવહારનયસે હોતા હૈ ઐસા યહાં હૈ નહીં. યહાં તો પર્યાયમેં પ્રવૃત્તિ જો હૈ યે ભેદકી પ્રવૃત્તિ હૈ, એ તીર્થકી નામ સમ્યગ્દર્શન જ્ઞાન ચારિત્રકી ઓછી વત્તી દશાકા પ્રવર્તન હૈ. ઉસકો યહાં તીર્થકી પ્રવર્તના કહેનેમેં આતા હૈ. સૂક્ષ્મ વિષય હૈ. ભાઈ ! એણે કદી નિજકા પત્તા લિયા નહીં. એક સમયકી પર્યાયકે પીછે સારા ધ્રુવ તળમેં તળીયા પાતાળ પડયા હૈ અંદર. આહાહાહા ! પાતાળ કૂવા હોતા હૈ ને ? ઐસે એક સમયકી નવકી પર્યાયકે પીછે, આહાહાહાહા ! પાતાળ કૂવાની પેઠે મહા ધ્રુવ ધ્રુવ ધ્રુવ આહાહાહા... ઉસકા આશ્રય લેનેસે સમ્યગ્દર્શન હોતા હૈ, તો કહે નવ કહા કયું ? કે પર્યાયમેં નવભેદ હૈ અને વ્યવહારનયકા વિષય યોથુ ગુણસ્થાન પાંચમું, છઠું, સાતમું અરે તેરમું એ સબ વ્યવહારનયકા વિષય હૈ. આહાહા ! સમજમેં આયા ?

પર્યાયકા ભેદ એ વ્યવહારનયકા વિષય હૈ અને એ તીર્થ ઉસમેં આતા હૈ. યોથું પાંચમું છઠું સાતમું ને દશમુંને સિદ્ધિ એ તીર્થની પ્રવૃત્તિના પરિણમનમેં ઐસા હોતા હૈ એ બતાનેકો અભૂતાર્થનયસે વ્યવહારનયસે નવતત્ત્વ કહા, આહાહા ! અરે એની વાત તો જુઓ પ્રભુ. એમાં સમયસાર આહાહા... એમાં કુંદકુંદાર્યાર્યની વાણી અને અમૃતચંદ્રાર્ય સંત એના ટીકા કરનાર કેવળીના કેડાયતો છે. આહાહા ! એને યહાં કહે છે, પ્રભુ એક વાર સૂન તો સહી નાથ, ભગવંત્ એમ કહીને બોલાવે છે આચાર્ય. આહાહા ! પામરકો ભગવાન તરીકે બોલાતે હૈ પ્રભુ એમ કહેતે હૈ. આહાહા ! તેરી પ્રભુતામેં ભગવત સ્વરૂપ જો અંદર પડા હૈ. આહાહાહા ! ઐસી ત્રિકાળી સ્વરૂપ જો ભગવત સ્વરૂપ હૈ. આહાહાહા ! ભગ નામ અનંત આનંદ જ્ઞાન આદિ વાન સ્વરૂપ હૈ. ભગવંત્ ભગવાન સ્વરૂપ તેરા ત્રિકાળી. આહાહા ! જિન સ્વરૂપ હૈ યે, કહાને ? “ઘટ ઘટ અંતર જિન વસે ઘટ ઘટ અંતર જૈન મત મદિરા કે પાનસો મતવાલા સમજે ન.” અપના અભિપ્રાયમાં પાગલ હુવા આહાહા... અપના મત મદિરા, મતરૂપી મદિરા દારૂ પીયા હૈ એ જિન સ્વરૂપ ત્રિકાળ હૈ ઉસકો યે જાનતે નહીં. બસ પર્યાયમેં હમ હૈ ઐસા મતવાલા હૈ. મતવાલા અપના મિથ્યા અભિપ્રાયસે ત્રિકાળી જિન સ્વરૂપ કયા ચીજ હૈ યે જાનતે નહીં. સમજમેં આયા ? એ ત્રિકાળી જિન સ્વરૂપ હૈ એ ભૂતાર્થ હૈ. આહાહા ! ભાઈ ! મારગ કોઈ અલૌકિક હૈ. એ ધર્મની પ્રવૃત્તિકે અર્થે અર્થાત્ પર્યાયમેં પરિણતિકે સમજાનેકે અર્થે, પર્યાયમેં પરિણતિ હોતી હૈ. યે પર્યાય

उसको समझनेके कारण अे तीर्थनी प्रवृत्ति पर्याय. समझमें आया ? सामे है ने पुस्तक ? अत्भूतार्थनयसे कहा जाता है ये व्यवहारनयसे कहेनेमें आया है, नवप्रकारका पर्याय, मोक्ष भी व्यवहारनयसे कहेनेमें आया है पर्याय है ने ? आहाहाहा ! मोक्षमार्ग जो संवर निर्जरा है ये भी व्यवहारनयसे कहेनेमें आया है. आहाहाहाहा ! है की नहीं उसमें ये ?

(श्रोता:- भेदरूप परिष्ठाति के लिये भी व्यवहारनय ?) कहाने आ पण परिष्ठाति पर्यायमें परिष्ठाति होती है. उसको बतानेको व्यवहारनयसे नवतत्त्व कहा है. (श्रोता:- तीर्थकी प्रवृत्ति माने धर्म करनेकी प्रवृत्ति ?) धर्मकी पर्याय है ये तीर्थकी प्रवृत्ति. उससे तीर्थ होता नहीं. प्रवृत्ति है व्यवहारनयसे तीर्थ प्रगट होता है ये अर्धी प्रश्न है नहीं. यहां तो पर्यायकी प्रवृत्ति होती है ये तीर्थकी प्रवृत्ति. सम्यग्दर्शन ज्ञान चारित्र्य योथे पांयमे छडे सातमे आठमे नवमें आदि ये पर्याय होती है. ये पर्यायकी प्रवृत्ति ये तीर्थकी प्रवृत्ति. ये धर्म पर्यायसे होता है ने पर्यायके आश्रये ये प्रश्न अर्धी है नहीं. आहाहा ! समझमें आया ?

जीशी वात छे आ. पंडितोने पण पाणी उतररी जय अेवुं छे आमां तो. देवीयंदण ! केवणज्ञानकी पर्याय भी पर्याय है तो ये पर्यायकी प्रवृत्ति होती है ये बतानेको नवतत्त्व बताया है. आहाहाहा ! समझमें आया ? (श्रोता:- शास्त्रके सब अर्थ झीरा दिया.) वात सायी छे. उसका जो अर्थ है अैसा करते है, उंधा अर्थ करते थे तो झीर दिया. आहाहा ! प्रभु वीतरागका मारग भाछ ! क्यौंकि वस्तु जो त्रिकाणी वस्तु है, जो सम्यग्दर्शनका विषय है उसमें तो गुणस्थान यौदेय नहीं. ज्ञानयंदण ! उसमें यौद गुणस्थान ही नहीं. उसमें तो मोक्ष भी नहीं. आहाहाहा ! ये तो त्रिकाणी स्वरूप ही है. तो मुक्त स्वरूप है. मुक्त पर्याय होती है अे दूसरी यीज. ये वस्तु है ये तो मुक्त स्वरूप ही त्रिकाण है. जिन स्वरूप कडो मुक्त स्वरूप कडो. समझमें आया ?

अभी आया है ने ज्ञानमेंसे नहीं ? ज्ञाननी भाषस अेक अैतिहासिक शोधक है बडा. बडोत शोध किया उसने. त्रेसठ वर्षकी उंमर है. ज्ञाननी भाषस और उसका लडका सत्तर वर्षकी उंमर है तो उसने सारा छतिहास शोधकर जैन धर्म क्या है ये शोध्या. बडोत आया है, ये आया है देभा ? देभा के नहीं ? पुस्तक छे भाछ ! हेमराजने पछी देजे तो कहेते है पूरा स्वरूप तो क्यां भान नहीं (उसको) पण उसने अैसा लिभा के जैन धर्म अनुभूति स्वरूप है. उसने शोधके लिभा ये ज्ञाननी परदेशी पण शास्त्र शोध करते करते शास्त्र शोध्या बडोत हजरो. के जैन धर्म क्या ? के अनुभूति स्वरूप अे जैन धर्म है. ये रागकी किया ने दयादान ने व्रत भक्तिका ये जैन धर्म नहीं. शेठ ! ज्ञाननी भाषस बडोत अैतिहासिक है. पण आ तत्त्व आ तत्त्व तो आ तत्त्वकी भबर तो उसको है ही नहीं. आ तो हण जैनमां अंटरमां रडेलाने भान नहींने तो उसको बियारा (ने क्यांथी भान होय) पण शोध कर छतना निकाला दो बोल ह्म निकाले उसमेंसे के जैन धर्म क्या है ? के अनुभूति जो त्रिकाणी यीजका अनुभूति तो ये अनुभूति पर्याय है ने त्रिकाणी तो, छतना बधा तो ये पड्येय शके नहीं ज्ञाननी है ने अेक वात ने दूसरी भात उसमें लिभा है के आत्मा निर्वाण स्वरूप ही है, अैसा लिभा है तो आपणे उसको कहेते है ये मुक्त स्वरूप ही है. जो मुक्त स्वरूप न हो तो पर्यायमें मुक्त स्वरूपकी पर्याय कहांसे आयेगी ? तो

વો ભી એમ કહેતે હૈ, દેવીચંદ્રજી ! યે દેખા હૈ ? વાંચ્યા હૈ ? નહીં વાંચ્યા હૈ, હવે વાંચજો હેમરાજજીકો દિયા હૈ, વાંચના. યે વાંચને લાયક હૈ થોડા. આહાહા ! અનુભૂતિ પીછે લિયા નિર્વાણ સ્વરૂપ. આહાહા ! નિર્વાણ સ્વરૂપ એ અનુભૂતિ સ્વરૂપ હૈ યે પર્યાય લિયા. પર્યાયકી એને તો ખબર ન હોય. પણ નિશ્ચયસે લો તો આત્મા અનુભૂતિ સ્વરૂપ હી હૈ ત્રિકાળ. કયા કહા ? ૭૩ ગાથા કર્તા કર્મ ૭૩ ગાથા મેં પર્યાયમેં જો ષટ્કારકકા પરિણમન હોતા હૈ ઉસસે અનુભૂતિ ભગવાન ભિન્ન હૈ ઐસા બતાયા હૈ. યે અનુભૂતિ યહાં ઉસમેં બતાના હૈ તો અનુભૂતિ પર્યાય બતાના હૈ પણ વસ્તુ અનુભૂતિ સ્વરૂપ એ ત્રિકાળ હૈ. આહાહા ! હવે આવી વાતું.

એ અનુભૂતિ ત્રિકાળ ૭૩ ગાથામેં કહા હૈ કર્તા કર્મમેં અનુભૂતિ ત્રિકાળ એ અનુભૂતિ હૈ. ઓર દૂસરા ત્યાં ભી લિયા હૈ પ્રવચનસાર આજ્ઞા લેતે હૈ ને સ્ત્રી પાસે ચરણાનુયોગ અધિકાર નહીં આયા ? એ સ્ત્રી પાસે આજ્ઞા લેતે હૈ કે, હે સ્ત્રી આ શરીરને રમાડનારી, મેરા આત્માકો રમાડનાર તો તું નહીં. આહા ! હે સ્ત્રી ! તું મેરેકો રજા દે. મેં મેરી અનાદિ અનુભૂતિકે પાસ જાના ચાહતા હું. આહાહાહાહા ! પ્રવચનસાર ચરણાનુયોગમેં હૈ. આહાહાહાહા ! એટલી બધી તો એ લોકોને શોધી નહીં શકે પણ આ તો ઈતના થોડા લિયા. આ તો અલૌકિક વાતું બાપા ! જૈનના પંડિતોને હજી એ ખબર પડતી નથી ત્યાં. આહાહા !

એ અનુભૂતિ સ્વરૂપ જ ભગવાન હૈ, પર્યાય નહીં એ ત્રિકાળી અનુભૂતિ સ્વરૂપ હૈ તો ઉસકે આશ્રયસે પર્યાય અનુભૂતિ હોતી હૈ. યે મુક્ત સ્વરૂપ હી હૈ. ભગવાન મુક્ત સ્વરૂપ, મોક્ષ (મુક્ત) પર્યાય નહીં. ત્રિકાળી દ્રવ્ય મુક્ત સ્વરૂપ હી હૈ. યે કળશમેં આતા હૈ. કળશમેં, સમયસારમેં કળશમેં આતા હૈ. ‘સ એવ મુક્ત’ આહાહા ! શ્લોક આવે છે ને, શ્લોક પાછળ છે. “એવ” ‘મુક્ત એવ’ અમૃતચંદ્રાચાર્યકા કળશ છે. બધી યાદગીરી કાંઈ થોડી યાદ રહે છે ? હમારા ક્ષયોપશમ તો ઈતના નહીં. ભાવ યાદ રહે. કહાં કયા પાઠ હૈ. આહાહાહા ! “મુક્ત એવ”. આ બાજુ છે, શ્લોક હૈ, પાછળ છે સમયસારમેં. તો ઉસને કહા કે આત્મા નિર્વાણ સ્વરૂપ હૈ તો ઉસકા અર્થ, હૈ ? (શ્રોતા:- ૧૯૮ કળશ-ગાથા ૩૧૮ પછી) ૧૯૮ કળશ હૈ. ૩૧૮ મી ગાથા હૈ. આહાહા ! હા મિલા ૧૯૮. “શુદ્ધસ્વભાવ નિયત: સ: હિ મુક્ત એવ” ૧૯૮ કળશ એક નવ ને આઠ, છે ? “સહિ મુક્ત એવ” આખિરકા શબ્દ હૈ. ભગવાન આત્મા “મુક્ત એવ” આહાહાહા ! મોક્ષકી (મુક્તકી) પર્યાયકી બાત આ નહીં. ભગવાન ! બીજી ભાષાએ કહીએ તો જે ૧૪ ને ૧૫ ગાથામાં અબદ્ધસ્પૃષ્ટ કહા હૈ ૧૪-૧૫ ગાથા અબદ્ધસ્પૃષ્ટ પરસદિ, જે કોઈ આત્માને અબદ્ધસ્પૃષ્ટ દેખે તો યે જૈન શાસન દેખતે હૈ. તો ઉસકા અર્થ ? અબદ્ધ કહો કે મુક્ત કહો. બદ્ધસે રહિત કહો કે મુક્ત કહો. યે મુક્ત સ્વરૂપકો જે અંતરમેં દેખતે હૈ શુદ્ધ ઉપયોગસે યે શુદ્ધ ઉપયોગ જૈન શાસન હૈ. આહાહાહાહા ! યે વ્યવહાર રત્નત્રયકા વિકલ્પ ઉઠતે હૈ, વો જૈન શાસન નહીં. આહાહાહા ! દેવીચંદ્રજી ! આવી વાત છે ભાઈ. “સહિ મુક્ત એવ”. એણે નિર્વાણ લિખા હૈ, પણ એને એટલી બધી કાંઈ ખબર ના હોય પણ આ તો. સમજમેં આયા ?

ભગવાન આત્મા જે આંહી ભૂતાર્થ કહા વો મુક્ત સ્વરૂપ હૈ, સમજમેં આયા ? યે મુક્ત સ્વરૂપકે લક્ષસે ઉસકા શુદ્ધનયકે આશ્રયસે યે ત્રિકાળ ભૂતાર્થકે મુક્ત સ્વરૂપકે આશ્રયસે સમ્યક્દર્શન હોતા હૈ. આહાહાહાહા ! હજી તો પહેલી દશા હજી તો પાંચમાં ને છઠ્ઠા ગુણ સ્થાનની વાતો બાપા

એ તો કોઈ અલૌકિક બાત છે. આહાહા ! અરે રે ! જનમ મરણ કરીને પ્રભુ તું થાક્યો નહીં ? ચોર્યાસીના અવતાર, આહાહા ! ચોર્યાસી લાખ યોનિમાં એકેક યોનિમાં અનંતવાર અવતાર કર્યાં. પ્રભુ તું થાક તેરે નહીં લાગ્યા ? એ થાક ઉતારનેકા સ્થાન તો પ્રભુ મુક્ત સ્વરૂપ વિશ્રામ સ્થાન યે છે. આહાહા ! એ ભૂતાર્થ જો કહા યે વિશ્રામ સ્થાન છે. આહાહા !

(શ્રોતા:- ઘડીકમાં મુક્ત એવ કહો ઘડીકમાં ભૂતાર્થ ?) એ ભૂતાર્થ કહો કે 'મુક્ત એવ' દોનોં એક હી બાત છે. છતો પદાર્થ છે ત્રિકાળી એ મુક્ત સ્વરૂપ હી છે. રાગકા સંબંધ વિનાકી ચીજ એ છે. આહાહાહા ! ખરેખર તો પર્યાયકા સંબંધ વિનાની વો ચીજ છે. બાપુ મારગ વીતરાગનો ભાઈ એમાં આ જૈન દર્શનને એમાં દિગંબર દર્શન. આહાહા !

(શ્રોતા:- પર્યાય બિનાકી ચીજ છે ?) પર્યાય બિનાકી ચીજ છે. ઉસકો યહાં મુક્ત સ્વરૂપ ને ભૂતાર્થ કહા. ઉસકો કબુલ કરતે છે પર્યાય. સમ્યગ્દર્શન એ પર્યાય છે. ધ્રુવકો ભૂતાર્થકો નિર્ણય કરતી છે પર્યાય. પણ વો પર્યાયકા સમ્યગ્દર્શનકી પર્યાય સમ્યગ્દર્શનકા વિષય નહીં. આહાહાહાહા ! સમ્યગ્દર્શનકી પર્યાય નવતત્ત્વમેં જાતા છે ભેદ. આહાહા ! ડાહ્યાભાઈ ! આવું સ્વરૂપ છે પ્રભુ તારું, તું કોણ છો અંદર.

આ દેહ તો માટીનો પિંડલો બાપુ જડ છે. અંદરમાં પુણ્ય અને પાપકા વિકલ્પ ઉઠતા છે યે સબ મેલ ને અચેતન ને જડ છે. એ જડમેં વર્ણ ગંધ રસ સ્પર્શ નહીં. આમેં, જડમેં આ વર્ણ ગંધ રસ સ્પર્શ છે, પુણ્ય પાપ જડ છે તો વર્ણ ગંધ રસ સ્પર્શ નહીં, પણ છે અચેતન. ચેતન સ્વરૂપ જો છે ઉસકા કિરણ પુણ્ય પાપમેં આતા નહીં. (શ્રોતા:- આપ એસી બાત કરતે છે તો ભી લોગ આપકા વિરોધ ક્યોં કરતે છે ?) એ તો એને ન બેસે તો ઈ કરે શું બિચારા એણે 'જામે જીતની બુદ્ધિ છે ઈતનો દિયે બતાય, વાંકો બૂરો ન માનીયે ઔર કહાંસે લાય ?' એને બૂરો ન કહેવાય બિચારાને એના ઉપર કરૂણા કરીએ.

અરેરે ! આ તો સાંભળ્યું 'તું કાલે રાત્રે ભાઈ. મનોહરલાલજીને કોઈએ ગળે ફાંસો દઈ દીધો એમ કહે છે. કેમકે આપણે સૂના થા એસા કે હાર્ટ ફેઈલ હો ગયા પણ મરતાં કહે છે, જીભ બહાર પડી હતી. આહાહા ! ગળે કોઈએ ટૂંપો દઈ દીધો. ક્યોંકિ ઉસકા પૈસા હશે કોઈની પાસે પાંચ લાખ રૂપિયા થા. તો કોઈ એક વ્યક્તિ પાસે અઢી લાખ રૂપિયા થા. પૈસા બહોત કરતે થે ના સેટ પુસ્તકકા બનાવે ને પૈસા કમાય. અરે કામ છે તેરા બાપા ? અરે પૈસા માંગના ને કરના ને બેચના પ્રભુ તેરા કામ નહીં... પૈસા બહોત કમાતે થે એસા સૂના. લાલાનંદજીને કહા કે જીભ નીકળી ગઈ 'તી બહાર. આહાહા ! તે કોઈ ઓલા અઢી લાખ કોઈની પાસે માંગતા હશે, પૈસા હશે એના. બધા માણસો ભેગા થઈને આવ્યાને કહા ઉસકો મોટા મોટા ભેગા થઈને કે તુમ ઈસરીમેં રહો - કાનજીસ્વામી ક્યૂં એક ઠેકાણે રહેકર બધે પ્રચાર કરતે છે, ત્યાં બધે પ્રચાર કરતે છે ? તુમ એક સ્થાનમેં રહો. તો એસા સૂના છે, સચ્યા કયા હમકો ખબર નહીં. તરત ઉસને કહા મેરે એક મહિનેમેં દસ હજાર રૂપિયા દો તુમ શાસ્ત્ર છપાનેકો એસા સૂના છે. બાત સચ્ચી ખોટી કંઈ હમકો ખબર નહીં. અરે પણ ભાઈ પૈસા કયા કામ છે તેરે ભાઈ પણ પુસ્તક બનાના યે શું તેરા કામ છે ? અને વેચના ઉસકો પ્રભુ એ કાંઈ કામ છે ? ભાઈ કોઈ પાસે એક પાઈ પણ માંગના એ આત્માકા કાર્ય નહીં પ્રભુ. આહાહા ! અરેરે પણ કાલ તો સાંભળીને એવું થઈ ગયું

બિચારાને અરેરે કોઈ મારનાર મળ્યો હશે. સાડા ચાર વાગે તો બેઠા 'તા, કાંઈ ન હતું. બૈઠે થે. એમાં એકદમ અડધા કલાક પીછે જ્યાં દેખા ત્યાં, આહાહા ! કોઈએ મારી નાંખ્યો હશે, ગળે, એમ લાગે છે. આહાહા ! એમ લાગે છે.

આ દશા જુઓને બાપુ એવી તો અનંતવાર દશા હો ગઈ પ્રભુ. તેરા રાજીપા પરમે કહાં આયા ? બહારકી ચીજકી ચમત્કૃતિ દેખકર તેરે વિસ્મય હોતા હૈં યે મહાભ્રમ હૈં મિથ્યાત્વ હૈં. અંદર ચમત્કારિક વસ્તુ પડી હૈં, મહાપ્રભુ, જો ને ચૈતન્ય ચમત્કાર. આહાહાહા ! એક તો બાત ઐસી હૈં કે ચૈતન્ય ચમત્કારની ગુણકી સંખ્યાકા અંત નહીં. કયા હૈં આ ? કયા કહેતે હૈં ? ક્ષેત્રમે તો ઈતના હી હૈં, શરીર પ્રમાણે ભિન્ન. પણ વો સંખ્યા જો ગુણકી હૈં એ અનંત અનંત અનંત અનંત અનંત અનંત અનંત અનંત અનંત અનંત તને અનંતગુણા વર્ગ કરો તો ભી યે સંખ્યાકા અંત નહીં, ઐસા અંદરમે ગુણ હૈં. કયા કહેતે હૈં આ ? આહાહાહા ! ભાઈ ! તને ખબર નથી તારી ચીજની, પ્રભુએ પણ ઐસા કહા કે જ્યાં ક્ષેત્રકા અંત નહીં, ઉસકા જ્ઞાન કરનેવાલી પર્યાય આહાહાહા... અને એ પર્યાયકે પીછે જો જ્ઞાનગુણ હૈં ઉસકી કિતની તાકાત હૈં ઐસા ઐસા અનંત ગુણ જો હૈં. જે ગુણકી આ અનંત ગણતે ગણતે ગણતે ગણતે આ આખિરકા આ ધર્મ ગુણ હૈં, ઐસા કભી હોતા નહીં. કયા કહેતે આ ? સમજમે આયા ?

પ્રભુ તારી પાતાળ કૂવામે પડા હૈં અનંત ગુણ. એ અનંતગુણકી કોઈ સંખ્યાકી આ અનંત અનંત હો ગયા આખિરકા અનંતને અનંત ગુણા ગુણે તો ભી આ છેલ્લા આખિરકા ગુણ હૈં ઐસા ઉસમે હૈં નહીં, કયા કહા ? સમજમે આયા ? આહાહા ! પંડિતજી ! ઐસા અમાપ, માપ કર લેતે હૈં જ્ઞાનકી પર્યાય ઉસકા માપ કર લેતે હૈં, પણ ઉસકા સંખ્યાકી માપ હૈં નહીં, કયા કહા વો ? જ્ઞાનકી પર્યાય, પ્રમાણ કહો કે માપ કહો પ્ર...માણ મા...પ. તો ત્રિકાળી ઈતના ગુણ હૈં ઉસકા માપ લે લેતે હૈં પર્યાય. અનંતકા અનંતપણાકા માપ લે લેતે હૈં. આહાહાહાહા ! અરેરે ! આ વાત ચાલે નહીં, મૂળ વાત ચાલે નહીં ને ઉપરથી બધી વાતું થોથે થોથાં. જનમ-મરણના અંત ના આવે પ્રભુ એમાં, એ રખડી મરવાના રસ્તા હૈં સબ. શુભભાવ પણ સંસાર હૈં પ્રભુ ! આહાહાહા ! યે દયા, દાન, વ્રત, ભક્તિ, પૂજાકા વિકલ્પ હૈં રાગ હૈં દુઃખ હૈં-દુઃખ હૈં, વો પર્યાયમે આતા હૈં, બતાયા સંવર નિર્જરા હોતી હૈં યે બતાયા પણ ઉસમેસે એકીલા ત્રિકાળી પ્રભુ, ભૂતાર્થનયસે જાને હુએ ઉસકા નામ સમ્યગ્દર્શન હૈં. આહાહાહાહા !

હજી ઉસકા જ્ઞાન ભી સચ્યા નહીં વ્યવહારુ જ્ઞાન. તો અંદરમે એ કૈસે જા શકે ? મહા સત્ય પ્રભુ ઐસા જ્ઞાનમે ભી સચ્યા નહીં કે મૈં રાગસે રહિત મૈં હું. રાગ મેરેમે હોતા હી નહીં, મેરી ચીજ તો અંદર ભિન્ન હૈં. મેરી ચીજ પ્રાપ્ત કરનેમે રાગાદિકી અપેક્ષા હૈં નહીં, વ્યવહારકી અપેક્ષા હૈં નહીં, આહાહાહા ! ઐસા જ્ઞાનમે ભી પરલક્ષી જ્ઞાનમે ભી સચ્યાપણા ન આવે, યે અંદરમે સત્યમે જા શકે ? સમજમે આયા ? મારગ પ્રભુ તો સર્વજ્ઞના વિરહ પડયા પ્રભુ ! અરેરે ! એ ત્રિલોકનાથ તો એમ કહેતે હૈં ત્યાં સિમંધર ભગવાન મહાવિદેહમે તો આ કહેતે થે યે સૂનકર આયા ને કહેતે હૈં સંત. આહાહાહા ! ભાઈ ! સમ્યગ્દર્શન કોઈ એ ચીજ હૈં, એ વિના સારા જ્ઞાન ને વ્રત તપ બધા નિષ્ફળ, સંસાર નામ નિષ્ફળ, ધર્મને માટે નિષ્ફળ, રખડવા માટે સફળ હૈં. આહાહાહા ! એ આંહી કહા.

तीर्थनी प्रवृत्ति नाम पर्यायनी परिश्रमतिने बतानेको, ओ तीर्थ ओ सम्यग्दर्शन ज्ञान यारित्र आदि योथुं पांयमुं छहुं सातमुं आदि पर्यायनी प्रवृत्ति है. आहाहा ! ये व्यवहारनयसे कहा जाता है. प्रवृत्ति जो पर्यायकी है ये व्यवहारनयसे कहेनेमें आता है. आहाहाहा ! केटली गंभीरता है ? आहा ! जैसे व्यवहारनयसे कहा जाता है जैसे, नवतत्त्व जिनका लक्षण 'जव' आ जवनी व्याख्यामां ओली पर्याय लेना. ओक समयकी पर्याय, 'अजव' अजवरूपे तो परिश्रमते नहीं जव. पण अजवका ज्ञान होता है ने उसको यहां अजवका ज्ञानको अजव कहेनेमें आया है. समजमें आया ? आवी वात छे प्रभु ! मारग भाए. आहाहा !

(श्रोता:- अजवका ज्ञान करनेसे ज्ञान अजव हो जाता है ?) अजवरूप नहीं होता है पण अजवका ज्ञान है ओ ज्ञानको यहां अजव कहेते है. नवतत्वरूपे परिश्रम्या ओम कहेते है ने ? तो क्या जडरूपे परिश्रमते है ? समजमें आया ? पण अजवका ज्ञान हुवा उसको ही अजव कहेनेमें आया. ओ रूपे परिश्रम्या है.

जव-अजव (हवे) पुण्य शुभरूपे परिश्रमता है. ये भी जुलासो करेगा अभी. 'पाप' विषय जहुं योरी विषय-भोग वासना पापकी पर्यायरूपे परिश्रमता है. "आस्रव" हो मिलकर आस्रव. पुण्य ने पाप हो मिलकर आस्रव. क्योंकि हो(नों) आस्रव है, इससे नया कर्म आता है, धर्म तो होता नहीं. आहाहाहा ! दया, दान, व्रत, तप, भक्ति, मास-मासभमणका उपवास ओ सब विकल्प है, ओ आस्रव है. जीशी वात छे प्रभु ! ओ आस्रवसे तो बंध होता है. पण पर्याय होती है पर्यायमें आस्रव, बताना है ने नव.

'संवर' आ शुद्ध पर्याय है. पर्यायमें शुद्ध पर्याय है. पण वो व्यवहारनयका विषय है. पर्याय है ने ? सम्यग्दर्शन ज्ञान यारित्रकी पर्याय स्व-के आश्रयसे हुँ ओ संवर, पण व्यवहारनयका विषय है, पर्याय है ने ? आहाहाहाहाहा ! प्रभु तारी जो तो भरी बलिहारी. ओ पर्यायसे पार तेरी यीज अंदर है. आहा !

अरे जेने सूननेमें मिले नहीं आ बात ओ बियारा क्यां विचार करे ने क्यां जाय. अरेरे ! अने ओ विपरीत मान्यतामें भले ओकांत पोते करे पण प्रभु ओ मिथ्यात्वका इण बहोत आकरा है. प्रभु नाथ ! आहाहा ! ओ मिथ्यात्वका इणमें तो नरक निगोद है. अरेरे अनो तिरस्कार केम कराय ? समजमें आया ? जो कोइ मिथ्यात्व सेवते है और सम्यक् यीजको ओकांत कहेते है तो ओ मिथ्यात्वका इणमें मझ दुःख होगा भाए. तो ये जवको दुःख होगा उसको तिरस्कार कयुं करे प्रभु ? ये तो जानने लायक है जैसे होता है जगतमें. आहाहा ! कोइ विरोध करना ऐसा है नहीं और ये व्यक्ति प्रत्ये वेर करना भगवान है, ये पण वस्तुओ तो भगवान है, ओक समयकी भूल है तो भगवान भूल टाणेगा आपमेणे. समजमें आया ? कोइ व्यक्तिको विरोधसे देभना नहीं. सर्व आत्मा भगवान है. आहाहा !

ओ यहां कहेते है आहाहा ! संवरकी पर्याय उत्पन्न निर्मल शुद्ध हों, पण है पर्याय ने ? ये व्यवहारनयका विषय हुवा. आहाहाहा ! 'निर्जरा' संवरनो अर्थ शुद्धि, पुण्य पाप अशुद्ध-मलिन अने संवरमां शुद्धि है, पवित्रता. और निर्जरामें शुद्धिकी वृद्धि है, पण है ये पर्याय. और 'बंध' रागमें रुकना वो बंध है, ये पण ओक पर्याय है. कर्मका बंधको तो ओक डोर दूर रभो.

‘મોક્ષ’ એ ભી એક પર્યાય છે. આહાહાહાહા ! જીવ દ્રવ્યકા દો ભેદ પાડના સંસાર ને મોક્ષ વો વ્યવહાર હો ગયા. ત્રિકાળી જ્ઞાયકભાવ ભગવાન યે નિશ્ચય હુવા ને ઉસકા સંસાર ને મોક્ષ એ ભાગ પાડના એ વ્યવહારનય હો ગયા. આહાહાહા ! સમજાય એટલું સમજના પ્રભુ ! આ તો પરમાત્માના ઘરની વાત છે પ્રભુ ! આહાહા ! ત્રિલોકનાથે એસા કહા એસા સંતો આડતિયા હોકર બતાવે છે. આહાહાહા ! મારગ તો એસા છે પ્રભુ.

તું કંઈક કંઈક બહારમાં વિસ્મયતા માનકર રુક ગયા છે પ્રભુ તેરા દ્વાર-દ્વાર ખુલા નહીં ક્રિયા તુને. રાગકા પ્રેમસે, રાગકા રસ છે. યે અંતરમેં મેરા અરાગી સ્વભાવમેં નહીં જા સકતે છે. સમજમેં આયા ? યહાં તો મોક્ષકી પર્યાયકા જિસકો લક્ષ છે વો ભી વ્યવહારકા લક્ષ છે. આહાહાહાહા ! મોક્ષ, છે ? ઉનમેં એકત્વ પ્રગટ કરનેવાલે. આહાહા ! એ પુણ્ય, પાપ, આસ્રવ, સંવર, નિર્જરા, મોક્ષ પર્યાય એ તો અનેકપણા હુવા, ઉસમેસેં એકપણું પ્રગટ કરનેવાલા ત્રિકાળી જ્ઞાયકભાવ ઉપર દૈષ્ટિ કરનેસે, આહાહાહા ! એકત્વ પ્રગટ કરનેસે ભૂતાર્થનયસે, ત્રિકાળી જ્ઞાયકભાવ ઉપર દૈષ્ટિ કરનેસે એકત્વ પ્રાપ્ત કરકે, એકત્વ પ્રાપ્ત કરકે અનેકપણાકી પર્યાયમેંસે નિકલકર એકત્વ ત્રિકાળી જ્ઞાયકભાવમેં એકત્વ પ્રાપ્ત કરકે, આહાહાહા ! આવી વાત છે હવે. સભામાં સમાજને કહે, આ મારગ બાપા ! મારગ તો આ છે. સમજમેં આયા ?

ચોથો આરો હોય કે પાંચમો પણ આ તો પંચમઆરાના જીવકો કહેતે છે, પંચમઆરાના તો સાધુ છે, આ પંચમઆરાના આચાર્ય છે સાધુ છે પોતે - પંચમઆરાના જીવકો તો કહેતે છે તો કોઈ એસે કહે કે આ તો ચોથા આરાકી બાત છે. ભગવાન એમ ન હોય નાથ તેરી ચીજકી મહિમાકો કોઈ કાળ લાગુ નહીં પડતા. સમજમેં આયા ? ઔર તેરી ચીજકી મહિમામેં કોઈ કાળ રુક સકતે નહીં. આહાહા ! યહાં કહેતે છે કી નવ પ્રકારની પર્યાયોમેં જો અનેકપણા છે વ્યવહારનયકા વિષય ઉસકો છોડકર, એકત્વ પ્રગટ કરનેવાલે ભૂતાર્થનય એકરૂપ પ્રગટ કરનેવાલા ત્રિકાળીકો દેખનેસે એકરૂપ પ્રગટ હોતા છે. આહાહા !

“શુદ્ધનય રૂપસે સ્થાપિત આત્માકી અનુભૂતિ” એ શુદ્ધનયસે સ્થાપિત, ત્રિકાળી કે આશ્રયસે જો એકત્વ હુવા એસી જો આત્માકી અનુભૂતિ. આહાહાહાહા ! યે આત્માકી અનુભૂતિકી આનંદકી પર્યાય, આ અનુભૂતિ આઈ ઉસસે. આ ટીકાકા નામ આત્મખ્યાતિ છે. આ ટીકાકા નામ આત્મખ્યાતિ છે. આત્માકી પ્રસિદ્ધિ તો એ લિયા દેખો, જિસકા લક્ષણ આહાહાહા... શુદ્ધનયસે નવતત્ત્વને, આત્માકી અનુભૂતિ શુદ્ધનયરૂપસે સ્થાપિત આહાહાહા... આત્માકી અનુભૂતિ, સ્વકા ત્રિકાળકા આશ્રય કરકે જો અનુભૂતિ હુઈ, જિસકા લક્ષણ આત્મખ્યાતિ છે દેખો. આત્મા પ્રસિદ્ધ હુવા. જે રાગકી એકતામેં અપ્રસિદ્ધ થા, દયા દાન વિકલ્પના પ્રેમમાં એ આત્મા અપ્રસિદ્ધ થા. આહા ! ઢંક ગયા થા, એ અંદરમેં રાગસે ને પર્યાયસે ભિન્ન કરકે અપને આત્માકો જ્યાં દેખ્યા, જાણ્યા, માન્યા તો એ જો શક્તિ થી એ પર્યાયમેં વ્યક્તપણે પ્રસિદ્ધ હુવા. કિ મેં તો આ શુદ્ધ હું.

(શ્રોતા:- આત્માકી અનુભૂતિમેં આત્મા પ્રસિદ્ધ હોતા છે.) છે ? પ્રસિદ્ધ હોતા છે. આહાહા ! સમજમેં આયા ? પહેલે સંવર નિર્જરા કહા એ પર્યાય છે પણ વો લક્ષ છોડાનેકો પણ ઉસકે આશ્રયસે સંવર નિર્જરા જો હુઈ એ તો અનુભૂતિ છે. સમજમેં આયા ? પહેલે જો કહા કે ઉસકો

नव तो भेद है उसका आश्रय छोड़ाया. समझमें आया ? પણ आत्माका आश्रय लिया तो अनुभूति जे हुँ ये संवर निर्जरा स्वरूप है. आहाहाहाहा ! ये आत्मभ्याति है. यह प्राप्त होती है. आहाहा ! ये शुद्धनयसे नवतत्त्वको जाननेसे आत्माकी अनुभूति होती है. इस हेतुसे ये नियम कदा. विशेष नव प्रकार है.

(श्रोता:- प्रमाण वचन गुरुदेव)